

STRUČNÁ INFORMACE KE ZMĚNÁM U DOHOD O PROVEDENÍ PRÁCE SCHVÁLENÝM POSLANECKOU SNĚMOVNOU

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR schválila dne 17. dubna 2024 návrh na změnu podmínek účasti na nemocenském pojištění a placení pojistného u zaměstnanců činných na základě dohody o provedení práce (dále jen „DPP"). Změna je součástí sněmovního tisku č. 570. Návrh nové úpravy bude ještě předložen Senátu ke schválení.

Zrušuje se úprava týkající se DPP provedená zákonem č. 349/2023 Sb. (tzv. konsolidačním balíčkem), která měla nabýt účinnosti dne 1. července 2024. Jednou z nejpodstatnějších změn, které návrh obsahuje, je to, že **příjmy z DPP, jichž zaměstnanec dosáhl u více zaměstnavatelů, se nebudou sčítat**. Například bude-li zaměstnanec činný na DPP

u dvou zaměstnavatelů a u obou bude jeho příjem činit 10 000 Kč, nebude se zjišťovat, že úhrn příjmů činí 20 000 Kč. Z tohoto důvodu nebude zaměstnanec nemocensky pojištěn u žádného z nich.

Zaměstnavatelům však **zůstává povinnost** stanovená konsolidačním balíčkem s účinností **od 1. července 2024 zasílat elektronicky ČSSZ za každý kalendářní měsíc** (poprvé za červenec 2024) **seznam zaměstnanců činných na základě DPP s výší zúčtovaného příjmu**. Tiskopis se připravuje.

Poslanecká sněmovna zároveň schválila **novou úpravu, která nabude účinnosti až 1. ledna 2025**. Zaměstnanci činní na základě DPP **budou účastni nemocenského pojištění** za stejných podmínek jako ostatní zaměstnanci činní např. v pracovním poměru nebo na dohodu o pracovní činnosti. To znamená, že i DPP může být považována za zaměstnání malého rozsahu. Z této zásady však bude platit **výjimka pro zaměstnance v režimu tzv. oznámené dohody**. Zaměstnanec v tomto režimu bude účasten nemocenského pojištění obdobně jako v současné době, pouze hranice příjmů rozhodná pro účast na nemocenském pojištění se mění „z více než 10 000 Kč" na pohyblivou částku „25 % průměrné mzdy" po zaokrouhlení. Očekává se, že v roce 2025 bude tato hranice příjmu činit 11 000 Kč. Zaměstnavatel po oznámení nástupu zaměstnance do zaměstnání **odešle ČSSZ záměr uplatňovat režim tzv. oznámené dohody**. ČSSZ povede registr zaměstnanců s tzv. oznámenou dohodou. Zaměstnanec může být zaregistrován jen u jednoho zaměstnavatele. Zaměstnavatel po odeslání záměru obdrží informaci, zda zaměstnanec je, či není registrován v režimu tzv. oznámené dohody. Pokud obdrží informaci, že zaměstnanec je již v režimu oznámené dohody registrován, bude u zaměstnance pro účast na nemocenském pojištění a odvod pojistného platit stejná hranice příjmu, jaká platí pro zaměstnance na dohodu o pracovní činnosti; očekává se, že se tato hranice od 1. ledna 2025 zvýší ze 4 000 Kč na 4 500 Kč.

Do konce roku 2024 se u zaměstnanců na DPP podmínky účasti na nemocenském pojištění nemění, pojistné na sociální zabezpečení se platí až při příjmu vyšším než 10 000 Kč.

V některém z dalších číslech časopisu (podle ukončení legislativního procesu) se nastíněným změnám budeme věnovat podrobněji a s příklady.

Ing. Marta ŽENÍŠKOVÁ,
odborník v oblasti nemocenského pojištění a pojistného

ZMĚNY V NEMOCENSKÉM POJIŠTĚNÍ A POJISTNÉM NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ
u zaměstnanců činných na základě DPP

LEKTOŘI: Ing. Marta ŽENÍŠKOVÁ, Mgr. Martina HUŘŤÁKOVÁ

TERMÍNY

14. 5. | ÚSTÍ nad LABEM
21. 5. | PLZEŇ
24. 5. | KARLOVY VARY
28. 5. | LIBEREC
31. 5. | PRAHA (+ on-line)
7. 6. | ČESKÉ BUDĚJOVICE
18. 6. | PRAHA (+ on-line)

SEMINÁŘE on-line WEBINÁŘE

Další informace na **www.anag.cz.**

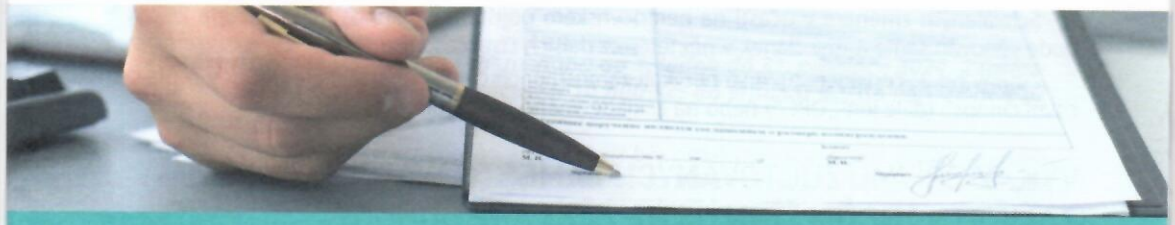

ZMĚNY U DOHOD O PROVEDENÍ PRÁCE OD 1. ČERVENCE 2024

Zákonem č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (tzv. konsolidačním balíčkem), byly schváleny významné změny, a to v zákoně č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a v zákoně č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, které se týkají dohod o provedení práce (dále jen „DPP"), s účinností od 1. července 2024.

Zaměstnavatelům vzniká od 1. července 2024 povinnost oznamovat nástup do zaměstnání u všech zaměstnanců činných na základě DPP, to znamená nově i u zaměstnanců, kteří nejsou z činnosti na základě DPP účastni nemocenského pojištění. Zároveň jim od tohoto data vzniká povinnost oznamovat každý měsíc správě sociálního zabezpečení výši příjmu zúčtovaného do kalendářního měsíce ze všech DPP.

Další úpravou v konsolidačním balíčku se měly od 1. července 2024 změnit podmínky pro účast na nemocenském pojištění. Hranice příjmu „více než 10 000 Kč" byla nahrazena dvěma hranicemi. U zaměstnance, který v kalendářním měsíci vykonával činnost na základě DPP u více zaměstnavatelů, by se pro stanovení účasti na nemocenském pojištění mělo vycházet z úhrnu příjmů ze všech těchto dohod. Ještě před nabytím účinnosti této změny podmínek pro účast na nemocenském pojištění z DPP, uvedené v konsolidačním balíčku, však Poslanecká sněmovna dne 17. dubna 2024 a Senát dne 29. května 2024 schválily zrušení této úpravy. Zároveň tyto dvě komory Parlamentu ČR **schválily novou úpravu podmínek účasti na nemocenském pojištění u zaměstnanců činných na základě DPP; účinnost této změny je nicméně až od 1. ledna 2025**. V době redakční uzávěrky časopisu nebyl tento předpis dosud publikován ve Sbírce zákonů.

Změny v oznamovací povinnosti zaměstnavatelů u DPP zrušeny nebyly, nabývají proto podle konsolidačního balíčku účinnosti 1. červencem 2024. Od 1. července 2024 je povinností zaměstnavatele oznamovat nástup do zaměstnání u všech zaměstnanců na DPP a za každý kalendářní měsíc oznamovat podle jednotlivých zaměstnanců na DPP výši jejich příjmu za tento měsíc.

Až do 31. prosince 2024 se podmínky účasti na nemocenském pojištění nemění, bude se postupovat stejně, jako se postupovalo do 30. června 2024, to znamená, že nadále platí hranice vzniku účasti na nemocenském pojištění a tím i pro placení pojistného „více než 10 000 Kč". Bude-li úhrn příjmů zúčtovaných zaměstnanci do kalendářního měsíce ze všech DPP vykonávaných u téhož zaměstnavatele vyšší než 10 000 Kč, bude zaměstnanec v takovém měsíci nadále účasten nemocenského pojištění a z těchto příjmů se bude platit pojistné na sociální zabezpečení.

Ve zdravotním pojištění nadále platí, že plátcem pojistného na zdravotní pojištění je zaměstnanec, jehož příjem zúčtovaný do kalendářního měsíce dosáhl částky rozhodné pro účast na nemocenském pojištění, tj. v roce 2024 více než 10 000 Kč a v roce 2025 nově stanovené hranice příjmů.

Schváleným změnám v účasti na nemocenském pojištění s účinností od 1. ledna 2025 bude věnován samostatný článek v některém z dalších čísel časopisu.

Změny od 1. července 2024 se netýkají zaměstnanců činných na základě dohody o pracovní činnosti (dále jen „DPČ") nebo na základě jiného pracovního vztahu, než je DPP.

VÝKAZ PŘÍJMŮ ZÚČTOVANÝCH ZAMĚSTNAVATELEM ZAMĚSTNANCŮM ČINNÝM NA ZÁKLADĚ DOHODY O PROVEDENÍ PRÁCE

Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ") povede v registru pojištěnců všechny zaměstnance činné na základě DPP. Zaměstnavatel je proto povinen oznámit po 30. červnu 2024 u všech zaměstnanců na DPP jejich nástup do zaměstnání, pokud tak již do konce června 2024 neučinil, aby v registru pojištěnců za měsíc červenec 2024 byli již uvedeni všichni zaměstnanci na DPP, kteří nastoupili do zaměstnání buď do 30. června 2024, nebo až v červenci 2024.

Předepsaným tiskopisem pro předávání údajů zaměstnavatelem příslušné územní správě sociálního zabezpečení (dále jen „ÚSSZ"), který je povinna vydat ČSSZ, bude „Výkaz příjmů zúčtovaných zaměstnavatelem zaměstnancům činným na základě dohody o provedení práce" (dále jen „Výkaz"). K vyplňování Výkazu bude vydán návod. Na Výkazu se uvádí jméno a příjmení, rodné číslo (není-li přiděleno, tak datum narození), kód zdravotní pojišťovny, výše zúčtovaného příjmu, datum nástupu a skončení zaměstnání a další údaje o zaměstnanci a o jeho zaměstnavateli. Údaje o nástupu do zaměstnání a skončení zaměstnání mohou být nadále uváděny na tiskopise „Oznámení o nástupu do zaměstnání (skončení zaměstnání)". **Zaměstnavatel si bude sám určovat, který tiskopis použije pro oznámení nástupu do zaměstnání nebo skončení zaměstnání.** Na Výkazu bude uvedena kolonka „ZMR" (to znamená zaměstnání malého rozsahu). Tato kolonka se bude vyplňovat na obou tiskopisech u DPP poprvé až za leden 2025.

Výkaz je třeba předložit za každého zaměstnance na DPP, který nastoupil do zaměstnání, příslušné ÚSSZ **do 20. dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, za který se předkládá**. Výkaz se bude poprvé podávat za měsíc červenec 2024. Za tento měsíc musí být Výkaz předložen nejpozději do 20. srpna 2024. Výkaz za červenec musí být podán, i kdyby zaměstnanec nastoupil do zaměstnání až 31. července a do července mu nebyl zúčtován žádný příjem. Výkaz za zaměstnance může být odeslán zároveň s oznámením o jeho skončení zaměstnání, jen za červenec musí být odeslán až v srpnu.

Tiskopis se zasílá ÚSSZ elektronicky, výjimečně v písemné podobě, pokud nelze z prokazatelných technických důvodů splnit tuto povinnost elektronicky ve stanovené lhůtě (do 20. dne následujícího měsíce). **Výkaz lze poslat až po oznámení nástupu zaměstnance do zaměstnání nebo současně s ním**. Výkaz bude zaměstnavateli vrácen, pokud nebude zaměstnanec uveden v registru pojištěnců, protože u něho nebyl oznámen nástup do zaměstnání.

VYKAZOVÁNÍ PŘÍJMŮ Z DOHODY O PROVEDENÍ PRÁCE

Na Výkazu jsou zaměstnavatelé povinni **vykazovat za každý kalendářní měsíc výši příjmu** z jednotlivých DPP u všech zaměstnanců.

Za každého zaměstnance činného na základě DPP musí být na tomto tiskopise uvedena výše jeho příjmu zúčtovaného mu do kalendářního měsíce, za který se tento tiskopis předkládá, a to bez ohledu na výši tohoto příjmu. Jestliže zaměstnanci, který již nastoupil do zaměstnání na DPP a kterému tato DPP v kalendářním měsíci trvá, nebyl do kalendářního měsíce zúčtován žádný příjem, je žádoucí, aby zaměstnavatel i za tohoto zaměstnance zaslal Výkaz za takový měsíc.

PŘÍKLAD

Zaměstnanec má uzavřenou DPP na dobu od 1. ledna do 31. prosince 2024. Zaměstnavatel mu do července 2024 zúčtoval 10 000 Kč, do srpna 0 Kč, do září 20 000 Kč a do října 500 Kč.

Ve Výkazu za měsíce červenec, září a říjen musí být zaměstnanec uveden. Bude-li uveden i ve Výkazu za srpen bez uvedení příjmu, nebude to považováno za chybu, naopak se doporučuje uvádět na Výkazu všechny zaměstnance, kteří uzavřeli se zaměstnavatelem DPP, do zaměstnání na DPP nastoupili a v kalendářním měsíci jim tato DPP trvá. V případě uplatnění nároku na dávku se zjednoduší a urychlí rozhodování o nároku na dávku.

Za zaměstnance, který vykonává pro zaměstnavatele činnost na základě více DPP, zasílá zaměstnavatel Výkaz za každou DPP zvlášť. V sociálním pojištění se každé zaměstnání posuzuje samostatně. Bude-li mít pan Novák se zaměstnavatelem uzavřeny v kalendářním měsíci 3 DPP, označené jako T, U a V, bude jeho jméno uvedeno na třech Výkazech pod uvedenými písmeny, neboť je v tomto měsíci 3× zaměstnancem.

Výkaz se vyhotovuje i za bývalého zaměstnance, kterému je po skončení zaměstnání zúčtován započitatelný příjem. Na Výkazu se vyznačí, že jde o příjem po skončení zaměstnání.

ZMĚNY V OZNAMOVACÍ POVINNOSTI U DOHODY O PROVEDENÍ PRÁCE

Zaměstnavatelé jsou povinni od 1. července 2024 oznamovat nástup do zaměstnání u všech zaměstnanců činných na základě DPP. U zaměstnance, který nastoupil do zaměstnání na DPP do 30. června 2024, bylo dosud povinností zaměstnavatele oznámit nástup do zaměstnání až po kalendářním měsíci, v něm byl zaměstnanec poprvé účasten nemocenského pojištění. Pokud v době trvání zaměstnání na základě DPP nebyl zaměstnanec v žádném měsíci účasten nemocenského pojištění, v žádném měsíci neměl příjem vyšší než 10 000 Kč, nebyl oznámen jeho nástup do zaměstnání, ČSSZ nemá takového zaměstnance v registru.

Každý zaměstnanec, který v červenci 2024 vykonává činnost na základě DPP, tak i když nastoupil do zaměstnání před 1. červencem 2024 nebo v červenci 2024, **musí být v měsíci červenci veden v evidenci ČSSZ jako zaměstnanec** i v případě, že nebyl dosud v žádném měsíci od svého nástupu do zaměstnání účasten nemocenského pojištění. Zaměstnavatel je povinen u všech takových zaměstnanců oznámit nástup do zaměstnání nejpozději do 20. srpna 2024. Nástup do zaměstnání musí být oznámen nejpozději na Výkazu za červenec 2024.

Za nepředložení řádně vyplněného Výkazu ve lhůtě do 20. dne následujícího měsíce může být uložena zaměstnavateli pokuta až do 50 000 Kč.

Zaměstnavatelé, kteří zaměstnávají alespoň jednoho zaměstnance účastného nemocenského pojištění, jsou povinni se u ÚSSZ **přihlásit do registru zaměstnavatelů** do 8 dnů ode dne nástupu prvního takového zaměstnance a odhlásit se do 8 dnů od skončení zaměstnání posledního zaměstnance účastného nemocenského pojištění. Od 1. července 2024 mají tuto povinnost i všichni zaměstnavatelé, kteří zaměstnávají alespoň jednoho zaměstnance na DPP, bez ohledu na to, jestli je, nebo není účasten nemocenského pojištění.

Zaměstnavatel, který zaměstnává pouze zaměstnance, kteří nejsou účastni nemocenského pojištění, není podle úpravy platné do 30. června 2024 veden v registru zaměstnavatelů. Jde o zaměstnavatele zaměstnávajícího pouze zaměstnance činné na základě DPP s příjmem nepřesahujícím v žádném kalendářním měsíci 10 000 Kč nebo zaměstnává zaměstnance, jejichž zaměstnání je zaměstnáním malého rozsahu a příjem z tohoto zaměstnání nedosahuje v kalendářním měsíci výše rozhodné částky, která v roce 2024 činí 4 000 Kč. Takový zaměstnavatel, pokud zaměstnává zaměstnance na DPP, je povinen se přihlásit

u ÚSSZ do registru zaměstnavatelů do 30 dnů ode dne nabytí účinnosti schválené změny, tj. do 31. července 2024.

PŘÍKLADY

Zaměstnanec uzavřel se zaměstnavatelem DPP od 1. července do 31. prosince 2024. Do zaměstnání nastoupil z osobních důvodů až 8. července. Do července mu byl zúčtován příjem 10 000 Kč.

Zaměstnanec není v červenci účasten nemocenského pojištění, z 10 000 Kč se pojistné na sociální a zdravotní pojištění neplatí.

Zaměstnavatel je však povinen do 20. srpna oznámit ÚSSZ nástup tohoto zaměstnance do zaměstnání dnem 8. července a zaslat za něj Výkaz. Nástup do zaměstnání musí být oznámen nejpozději na Výkazu. Bude-li Výkaz za červenec podán např. 14. srpna, nebude považován za podaný, pokud na Výkazu nebude uvedeno datum nástupu do zaměstnání (8. července) a pokud ani do 14. srpna neobdržela ÚSSZ od zaměstnavatele oznámení o nástupu do zaměstnání na tiskopise „Oznámení o nástupu do zaměstnání (skončení zaměstnání)".

Zaměstnanec uzavřel se zaměstnavatelem DPP od 1. ledna do 31. prosince 2024. Do zaměstnání nastoupil 2. ledna. Jen do měsíce března mu byl zúčtován příjem vyšší než 10 000 Kč (20 000 Kč). Dne 15. dubna oznámil zaměstnavatel ÚSSZ nástup tohoto zaměstnance do zaměstnání, dnem nástupu do zaměstnání je 2. leden.

Zaměstnanec už je od dubna veden v evidenci pojištěnců zpětně od 2. ledna. Zaměstnavatel je povinen do 20. srpna oznámit ÚSSZ u tohoto zaměstnance na Výkazu za červenec pouze výši příjmu, která mu byla do července zúčtována. Nástup do zaměstnání se na tomto Výkazu nevyplňuje. Na Výkazu za prosinec může být uvedeno ukončení zaměstnání dnem 31. prosince 2024. Tiskopis, na němž zaměstnavatel oznámí skončení zaměstnání, si určí sám.

Zaměstnanec uzavřel se zaměstnavatelem DPP od 1. září 2022 na dobu neurčitou. Do zaměstnání nastoupil 10. října 2022. Do všech měsíců v období od října 2022 je mu zúčtováván příjem 10 000 Kč.

Zaměstnanec není v žádném kalendářním měsíci účasten nemocenského pojištění, zaměstnavatel proto dosud nebyl povinen oznámit podle předpisů platných do 30. června 2024 nástup tohoto zaměstnance do zaměstnání dne 10. října 2022.

Zaměstnavatel je nyní povinen do 20. srpna 2024 oznámit ÚSSZ nástup zaměstnance do zaměstnání dnem 10. října 2022 a uvést tohoto zaměstnance na Výkazu za měsíc červenec s příjmem 10 000 Kč. Nástup do zaměstnání se doporučuje oznámit na tomto Výkazu.

Zaměstnanec nastoupil do zaměstnání na DPP dne 10. června 2024, DPP je uzavřena do 31. prosince 2024. Zaměstnanci bylo zúčtováno:

a) do června 30 000 Kč a do července 10 000 Kč

V červnu je zaměstnanec účasten nemocenského pojištění. Podle předpisů účinných do 30. června 2024 je zaměstnavatel povinen oznámit nástup do zaměstnání do 22. července 2024 (20. července je sobota) na tiskopise „Oznámení o nástupu do zaměstnání (skončení zaměstnání)". Na Výkazu za červenec uvede u tohoto zaměstnance zúčtovaný příjem 10 000 Kč. Datum nástupu do zaměstnání se na Výkazu neuvádí, nástup do zaměstnání tohoto zaměstnance byl již oznámen.

b) do června 10 000 Kč a do července 30 000 Kč

V červnu není zaměstnanec účasten nemocenského pojištění. Podle předpisů účinných do 30. června 2024 není zaměstnavatel povinen oznámit nástup do zaměstnání. Na Výkazu za červenec uvede u tohoto zaměstnance, že zúčtovaným příjmem je 30 000 Kč, a do 20. srpna 2024 oznámí datum nástupu do zaměstnání dne 10. června 2024 buď na Výkazu nebo na Oznámení o nástupu do zaměstnání.

Zaměstnanec nastoupil do zaměstnání na DPP 1. března 2024, zaměstnání skončilo 3. září 2024. Pouze v srpnu činila odměna 30 000 Kč a v září odměnu neměl, nepracoval, v ostatních měsících činila odměna 10 000 Kč.

Zaměstnavatel uvede tohoto zaměstnance na Výkazu za měsíce červenec, srpen a září. Započitatelný příjem bude v jednotlivých měsících 10 000 Kč – 30 000 Kč – 0. Do 20. srpna 2024 musí oznámit nástup zaměstnance do zaměstnání dne 1. března 2024. Neoznamuje, že zaměstnanci vznikla v srpnu účast na nemocenském pojištění. Do 20. října oznámí skončení zaměstnání (Výkaz může být odeslán již v září, jsou-li potřebné údaje k dispozici).

Zaměstnavatel zaměstnává od 1. března 2020 pouze jednoho zaměstnance. Zaměstnanec pracuje na základě DPP. V žádném měsíci nečinil příjem zaměstnance více než 10 000 Kč.

U zaměstnance nebyl oznámen nástup do zaměstnání, není veden v registru pojištěnců. Zaměstnavatel nezaměstnával od března 2020 žádného zaměstnance účastného nemocenského pojištění, a není proto veden v registru zaměstnavatelů. Zaměstnavatel se musí do 31. července 2024 přihlásit do registru zaměstnavatelů s datem vzniku zaměstnavatele 1. března 2020 a do 20. srpna 2024 oznámit nástup zaměstnance do zaměstnání, a to také dnem 1. března 2020.

Zaměstnavatel zaměstnává každoročně dva až tři zaměstnance na DPP v období od května do konce září. Alespoň jeden zaměstnanec nastupuje do zaměstnání vždy 1. května. U žádného z nich nečiní příjem více než 10 000 Kč v kalendářním měsíci.

U žádného zaměstnance nebyl dosud oznámen nástup do zaměstnání, zaměstnavatel není veden v registru zaměstnavatelů. Zaměstnavatel se musí do 31. července 2024 přihlásit do registru zaměstnavatelů s datem vzniku zaměstnavatele 1. května 2024.

Zaměstnavatel zaměstnává od 1. října 2023 (nástup do zaměstnání) zaměstnance na základě DPČ. Sjednaný měsíční příjem činí 3 500 Kč, v žádném měsíci nebyl tomuto zaměstnanci zúčtován příjem vyšší než 3 500 Kč. Zaměstnání skončí 30. září 2024. S tímto zaměstnancem uzavřel na dobu od 1. července (nástup do zaměstnání) do 31. srpna 2024 ještě i DPP, zúčtovaný příjem do každého měsíce činí 10 000 Kč.

DPČ je zaměstnáním malého rozsahu, v žádném měsíci proto nebyl zaměstnanec účasten nemocenského pojištění, a není tedy veden v registru pojištěnců. Žádná oznamovací povinnost z tohoto zaměstnání nevznikla.

Zaměstnavatel je povinen:

- *přihlásit se jako zaměstnavatel do registru zaměstnavatelů do 9. července 2024. Datem vzniku zaměstnavatele je 1. červenec 2024;*
- *oznámit nástup zaměstnance na DPP a zaslat za něho Výkaz za červenec do 20. srpna, uvést na Výkazu příjem 10 000 Kč;*
- *oznámit skončení zaměstnání na DPP do 20. září 2024 a na Výkazu za srpen uvést příjem 10 000 Kč.*

Obdobně by zaměstnavatel postupoval v případě, kdyby neuzavřel DPP s týmž zaměstnancem, který u něho již pracuje na DPČ, ale uzavřel DPP s jiným zaměstnancem.

Uvedené změny u DPP, které budou platit od 1. července 2024, se netýkají zdravotního pojištění. **Netýkají se ani DPČ.**

Ing. Marta ŽENÍŠKOVÁ,
odborník v oblasti nemocenského pojištění a pojistného